

2. Денисенко М. П., Будякова О. Ю., Волощук Ю. В. Зарубіжний досвід управління персоналом. *Вчені записки університету «КРОК»*. Серія: Економіка. 2019. Вип. 2. С. 137–144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzuk_2019_2_18.
3. Державна служба: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; редкол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Сербогін (заст.).
4. Золотарьов В. Ф. Зарубіжна практика управління кадровими процесами в органах влади. *Державне будівництво*. 2014. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVu_2014_1_24.
5. Летучий Д. М. Зарубіжна практика формування стилів управління персоналом у сфері державної служби. *Аспекти публічного управління*. 2014. № 3–4 (5–6). С. 81–88.
6. Носик О. А. Розвиток служби управління персоналом державного органу на засадах компетентнісного підходу: дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.03 / Носик Оксана Анатоліївна; Харків. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Харків, 2018. 264 с. URL: <http://academy.gov.ua/pages/dop/137/files/f4075787-6181-49f4-b44b-3110c5ceb93b.pdf>
7. Світові моделі державного управління: досвід для України / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. В. Загороднюка, П. І. Крайніка, Х. М. Дейнеги. 2-ге вид. Київ: НАДУ, 2015. 612 с.
8. Управління персоналом в умовах децентралізації / за заг. ред. В. М. Олуйка. Київ, 2018. 504 с.

Наталія ДРАГОМИРЕЦЬКА

*д.держ. упр., проф., професор кафедри
соціально-гуманітарних наук, Навчально-науковий
інститут публічної служби та управління
ДУ «Одеська Політехніка»*

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ТА АДМІНІСТРУВАННІ: ЗАРУБІЖНІ НАУКОВІ ПОГЛЯДИ

Тези підготовлено в межах наукової теми «Сучасні інновації в системі публічного управління в умовах глобалізаційних ризиків та кризових явищ» і стосуються особливостей інновацій в публічному управлінні та адмініструванні. Роль інновацій в публічному управлінні та адмініструванні визначається по різному. Існує багато українських дослідників, які дають визначення інноваціям та висвітлюють деякі аспекти його застосування в практиці публічного управління. Втім, сучасні зарубіжні погляди є корисними для зміни парадигми інновацій в публічному управлінні та адмініструванні в Україні.

Так, J. Bourgon (2018) [4] визначає роль державного сектору в розробці інноваційних рішень надзвичайно важливою. Наголошується на тому, що протягом багатьох років інноваціям в уряді приділялося багато уваги. Здебільшого у центрі уваги були процеси модернізації систем і практик державного сектору, а також функцій уряду щодо надання послуг. Наразі постає важливим питання інновацій в уряді як внесок в суспільні інновації. Останні вважаються основною місією уряду, який має вирішувати суспільні проблеми шляхом використання певних форми державного втручання, які, у свою чергу, потребують постійних змін. Саме державний сектор є відповідальним за багато інновацій, особливо за ті, які запроваджуються за рахунок громадських організацій. Інновації урядам потрібні також і тому, що громадські організації за останній час побудували певну інфраструктуру, потрібну сучасному суспільству.

Інновації в державному секторі мають відмінні риси від приватного сектору і стосуються повноважень держави, легітимності уряду втручатися в суспільну сферу задля змін у той спосіб, який вважається кращим для суспільства. В цьому є основна відмінність суспільних інновацій від інновацій в інших галузях. Здебільшого інновації стосуються надання нових видів послуг громадянам, що формує і визначає нові права громадян. Відповідно громадянам надається право створювати нові права, якими вони можуть користуватись. У цьому випадку втручання уряду ґрунтуються на поєднанні демократичних принципів, політичного лідерства та

верховенства права. При цьому, громадські інновації відбуваються з опорою на законі з використанням експерименту, який може виявити нові та кращі способи досягнення результатів, цінних для суспільства. Особлива складність для уряду полягає в тому, щоб збалансувати потребу в безперервності та стабільності з необхідністю змін для вирішення майбутніх викликів. Саме завдяки державному втручанню інновації «входять» у публічну сферу та встановлюються між різними суб'єктами суспільства.

Інші зарубіжні дослідники (G. Sucupira, F. Saab, G. Demoand P. H. Bermejo, 2019 [7]) зазначають, що державний сектор демонструє дефіцит інновацій через відсутність стимулів, а дослідники інновацій використовують концептуальні типології для вивчення цієї теми, враховуючи, що застосування інноваційних практик не завжди є ідентичним через екологічні та організаційні фактори. Важливою є констатація вагомості інновацій як потужного і фундаментального двигуна для реформування державних інституцій.

Поняття інновацій достатньо різнопланове, втім в публічному управлінні та адмініструванні його розглядають в контексті розриву з минулим, що висвітлено в сучасних зарубіжних публікаціях, зокрема Oliveira J. A. Rochaand, Gonçalves J. B. Zavale [6] (2021). Втім, незалежно від визначення, метою інновацій в публічному управлінні та адмініструванні є підвищення ефективності, результативності та рівня задоволеності громадян. Зазначається, що «коли інновації перетворюються на нові способи роботи в державному управлінні, говорять про зміну парадигми та появу нової моделі державного управління. Ці моделі мають внутрішню логіку, яка перетворюється на нові концепції, нові способи роботи, нові інструменти управління, нові цілі та нові цінності» [6].

В. Desmarchelier, F. Djellal, F. Gallouj (2018) [5] інновації в публічному управлінні визначають як нетехнологічні інновації, що здійснюються шляхом переходу від лінійної моделі інновацій державних послуг до інтерактивної моделі, яка називається «модель співпраці», де громадяни займають центральне місце в процесі інновацій і у співтворчості цінностей.

Інший підхід стосується цифрових інновацій в публічному управлінні (A. Attour, S. Chaurain-Guillot, 2020 [3]) і стосується розповсюдження технологічних чи політичних інновацій. Електронний уряд розглядається з двох позицій: в контексті теорії поширення інновацій і як технологічна інновація для змін адміністративної політики, що не стосується тільки впровадження веб-сайтів або електронних послуг уряду.

В наукових джерелах наголошується на наявності класифікацій інновацій (W. vanAcker, 2018 [1]). Виокремлюються основи таких класифікацій: організаційні проблеми; нестача ресурсів; користь від інновацій; будь-які інновації продуктів або процесів; внутрішні характеристики інновацій; технічні та адміністративні інновації; відмінність між послугами та інноваційними процесами або між продуктом і технологічними інноваціями; управління інноваціями та концептуальні інновації. Публічне управління розглядається в контексті концептуальних інновацій та інновацій в управлінні. Концептуальні інновації розглядаються як відмінні від концептуальної ідеї. Для сфери публічного управління застосовна наступна типологія інновацій: інновації продуктів або послуг (створення нових державних послуг або продуктів, або припинення надання державних послуг або продуктів); процесні інновації (пов'язані з якістю та ефективністю внутрішніх та зовнішніх процесів); адміністративна (створення нових організаційних форм, впровадження нових методів управління, роботи або припинення діяльності); технологічні (створення або використання нових технологій, запроваджених в організації з надання послуг користувачам і громадянам, або припинення послуг); інновації в управлінні (розробка нових форм і процесів для вирішення конкретних соціальних проблем або відсутність нових форм).

Важливою є політика підтримки інновацій у державному секторі, яка вимагає даних і досліджень про те, яким чином суб'єкти публічного управління та адміністрування впроваджують інновації та який підхід стратегічного управління використовуються для розроблення інновацій та визначення того типу інновацій, які реально можуть вплинути на зміни в публічному управлінні (A. Arundel, C. Bloch, B. Ferguson, 2019 [3]).

Список використаної літератури

1. Acker, van W. 2018. An Introduction into Public Sector Innovation Definitions, typologies, and an overview of the literature. URL: <https://lirias.kuleuven.be/retrieve/521955>
2. Arundel, A., Bloch C. and Ferguson B. 2019. Advancing innovation in the public sector: Align inginnovation measurement with policy goals. *Research Policy*. Vol. 48, Issue 3. April 2019. P. 789–798. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048733318302956>
3. Attour, A. and Chaupain-Guillot, S. 2020. Digital Innovations in Public Administrations: Technological or Policy Innovation Diffusion? *Journal of Innovation Economics & Management*. 2020 / 1 (n 31). P. 195–219. URL: <https://www.cairn.info/revue-journal-of-innovation-economics-2020-1-page-195.htm>
4. Bourgon, J. 2018. Re-thinking Public Innovation, Beyond Innovation in Government – URL: <https://dubaipolicyreview.ae/re-thinking-public-innovation-beyond-innovation-in-government/>
5. Desmarchelier, B., Djellal, F. and Gallouj, F. 2018. Innovation in public services in the light of Public Administration paradigms and service innovation perspectives. URL: <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-01934280/document>
6. Rocha, Oliveira J. A. and Zavale, Gonçalves J. B. 2021. Innovation and Change in Public Administration. *Open Journal of Social Sciences*. Vol. 9. No 6. June. URL: <https://www.scirp.org/journal/paperinformation.aspx?paperid=110105>
7. Sucupira, G., Saab, F., Demo, G. and Bermejo, P. H. 2019. Innovation in Public Administration: Itineraries of Brazilian scientific production and new research possibilities. *Innovation & Management Review*. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/INMR-03-2018-0004/full/html>

Світлана ДУМИНСЬКА

*аспірантка кафедри соціально-гуманітарних наук,
Навчально-науковий інститут публічної служби
та управління ДУ «Одеська Політехніка»*

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ВВЕДЕННЯ СПІЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ В КОНТЕКСТІ СПІЛЬНОГО ВРЯДУВАННЯ ЗАДЛЯ РЕОРГАНІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕК В СОЦІАЛЬНІ ЦЕНТРИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СТІЙКОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ КРИЗ ТА РИЗИКІВ

Тези підготовлено в межах наукової теми «Сучасні інновації в системі публічного управління в умовах глобалізаційних ризиків та кризових явищ» і стосуються вирішення соціально-культурних проблем в контексті спільного врядування задля реорганізації бібліотек в соціальні центри для надання послуг з передачею повноважень від органів державної влади та публічного управління з метою формування стійкості в умовах глобальних криз та ризиків. Визначено два напрями дослідження: бібліотеки як соціальні центри для надання послуг та залучення до вироблення політики в сфері бібліотечної справи.

Науково-теоретичною та методологічною базою дослідження теми стали наукові розробки зарубіжних фахівців (Бостік С., Коттрел М., Хортон В., Гібсон Дж., Сарторіус Дж. тощо), вітчизняних дослідників проблем становлення бібліотечної справи (Баньковська І., О. Башун, О. Воскобойнікова-Гузєва, Гранчак Т., Карашук О., Кучереносов В., Лагута Л., Миськевич Т. тощо), статистичні дані і правові акти України і зарубіжних держав. Вітчизняні наукові фахівці досліджуючи проблеми становлення та розвитку бібліотечної справи, акцентують свою увагу на вивченні досвіду зарубіжних країни по залученню ресурсів з інших джерел: приватні та корпоративні пожертви, гранти від донорів, створення та функціонування благодійних фондів. Наступним напрямком є перехід від адміністративно-господарської системи до бібліотеки, як головного гаранта доступності публічних бібліотечних і інформаційних послуг. Актуальним є питання фінансування та підпорядкування бібліотек. Разом з тим, в дослідженнях не визначається роль бібліотек у вирішенні питань і завдань вітчизняного публічного управління, з акцентом на соціальну складову можливостей бібліотек та створення на їх базі соціальних центрів. Важливо відмітити, що на теперішній момент